

This question paper contains 4 printed pages]

P—69—2015

FACULTY OF ARTS/COMMERCE/SCIENCE

B.A./B.Com./B.Sc. (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

ENGLISH (Compulsory)

(MCQ + Theory)

(Thursday, 19-11-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

MCQ

1. Answer the following questions choosing from the options that follows : 10

(i) Shakespeare was also known as :

- (a) True poet
- (b) Bard at Eton
- (c) Bard of Avon
- (d) Bard of Stratford

(ii) The schoolboy is part of this book :

- (a) Songs of Innocence
- (b) Songs of Experience
- (c) Gates of Paradise
- (d) Song of Heavens

P.T.O.

- (iii) The English Romantic Movement was ushered in with the publication of :
- (a) Ancient Mariner
 - (b) The Prelude
 - (c) The Education of Nature
 - (d) Lyrical Ballads
- (iv) Alfred Tennyson became Alfred Lord Tennyson in this year :
- (a) 1842
 - (b) 1850
 - (c) 1884
 - (d) 1892
- (v) Maya Angelou's I know why the Caged Bird Sings is a :
- (a) Novel
 - (b) Book of Poems
 - (c) Autobiography
 - (d) One-act play
- (vi) Jennings was linked the group of poets known as :
- (a) Modernists
 - (b) Transcendentalists
 - (c) The Movement
 - (d) Traditionalist Movement

- (vii) Tagore believed the ultimate form of freedom is :
- (a) Freedom from poverty
 - (b) Spiritual freedom
 - (c) Freedom from discrimination of any kind
 - (d) Freedom from monetary constraints
- (viii) Why were the children's bellies blown ?
- (a) It was a typical physical feature of tiny African Children
 - (b) The children's stomachs were filled with food
 - (c) The children were fat
 - (d) It was a physical feature of refugee children which was a result of very limited food
- (ix) Who is 'I' the speaker in The Schoolboy ?
- (a) The poet
 - (b) The poet as a child
 - (c) A young boy
 - (d) A school going boy
- (x) The theme of All Things Will Die is :
- (a) Beauty of Nature
 - (b) Youth
 - (c) Old age
 - (d) Death comes to all things

Theory

30

2. Explain with reference to the context any *one* of the following : 4
- (a) For all things must die.
All things must die.
- (b) If this be error, and upon me proved,
I never writ, nor no man ever loved.
3. Write an answer to the following questions in **200** words (any *one*) : 8
What, according to Shakespeare is True love ?
- Or
- What does the poet Rabindranath Tagore pray to God ?
4. Write short answer to the following questions (any *two*) : 8
- (a) What is the central idea of the poem 'Still I Rise' ?
- (b) Why does Elizabeth Jennings refuse to go with her grandmother ?
- (c) What dreams do Tagore have for India ?
5. Write short notes on any *two* of the following : 10
- (a) What are the characteristics of a good reader ?
- (b) What are the subskills of listening ?
- (c) Define the different types of Non-verbal communication.

This question paper contains 16+3 printed pages]

P—14/15—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

HISTORY

Paper III

[History of Ancient India (Upto 647 A.D.)]

OR

[History of Indian Culture (Upto 647 A.D.)]

(MCQ+Theory)

(Monday, 19-10-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

[History of Ancient India (Upto 647 A.D.)]

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) First half an hour is reserve for MCQ.

(iv) There is a negative marking system for wrong answers (only for MCQ).

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) पहिला अर्धा तास बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी राखीव असेल.

(iv) चुकीच्या उत्तरांना नकारात्मक गुणपद्धती लागू आहे. (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

P.T.O.

(MCQ)

1. Multiple Choice Questions (MCQs) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न :

(i) Who wrote the 'Arthashastra' ?

- (a) Kautilya
- (b) Megasthenes
- (c) Chandragupta Maurya
- (d) Banbhatta

'अर्थशास्त्र' कोणी लिहिले ?

- (a) कौटिल्य
- (b) मॅगॅस्थेनिस
- (c) चंद्रगुप्त मौर्य
- (d) बाणभट्ट

(ii) When did 'Kalinga War' happen ?

- (a) 260 B.C.
- (b) 361 B.C.
- (c) 261 B.C.
- (d) 216 B.C.

‘कलिंग युद्ध’ कॅव्हा झाले ?

- (a) इ.स. पूर्व 260
- (b) इ.स. पूर्व 361
- (c) इ.स. पूर्व 261
- (d) इ.स. पूर्व 216

(iii) Which of the following cities was the capital of Satavahana dynasty ?

- (a) Pataliputra
- (b) Sthaneshwar
- (c) Purushpur
- (d) Pratishthan

खालीलपैकी कोणते शहर सातवाहन घराण्याची राजधानी होती ?

- (a) पाटलीपुत्र
- (b) स्थानेश्वर
- (c) पुरुषपुर
- (d) प्रतिष्ठान

(iv) was seventeenth king of the Satavahana dynasty.

- (a) Simuka
- (b) King Hala
- (c) Gautamiputra Satkarni
- (d) Vasisthaputra Satkarni

..... हा सातवाहन घराण्यातील सतरावा राजा होता.

- (a) सिमुक
- (b) राजा हाल
- (c) गौतमीपुत्र सातकर्णी
- (d) वाशिष्ठीपुत्र सातकर्णी

(v) Which emperor started 'Gupta-Samvat' ?

- (a) Samudragupta
- (b) Kumargupta
- (c) Chandragupta-I
- (d) Skandgupta

'गुप्त-संवत्' कोणती सुरु केले ?

- (a) समुद्रगुप्त
- (b) कुमारगुप्त
- (c) चंद्रगुप्त-पहिला
- (d) स्कंदगुप्त

(vi) Who was the founder of the Gupta Dynasty ?

- (a) Chandragupta-I
- (b) Samudragupta
- (c) Vikramaditya
- (d) Shri Gupta

गुप्त घराण्याचा संस्थापक कोण होता ?

- (a) चंद्रगुप्त-पहिला
- (b) समुद्रगुप्त
- (c) विक्रमादित्य
- (d) श्रीगुप्त

(vii) Who was the founder of Vardhana dynasty ?

- (a) Pushyabhuti
- (b) Prabhakar Vardhana
- (c) Harshavardhana
- (d) Rajyavardhana

वर्धन घराण्याचा संस्थापक कोण होता ?

- (a) पुष्यभुती
- (b) प्रभाकर वर्धन
- (c) हर्षवर्धन
- (d) राज्यवर्धन

(viii) On which bank of the river, the battle between Pulkeshi-II and Harshavardhana took place ?

- (a) Ravi
- (b) Godavari
- (c) Krishna
- (d) Narmada

पुलकेशी दुसरा व हर्षवर्धन यांच्यातील युद्ध कोणत्या नदीच्या तीरावर झाले ?

- (a) रावी
- (b) गोदावरी
- (c) कृष्णा
- (d) नर्मदा

(ix) In which state 'Barabar' caves are located ?

- (a) Maharashtra
- (b) Andhra Pradesh
- (c) Bihar
- (d) Rajasthan

'बाराबर' लेण्या कोणत्या राज्यात आहेत ?

- (a) महाराष्ट्र
- (b) आन्ध्रप्रदेश
- (c) बिहार
- (d) राजस्थान

(x) Which of the following dynasty rebuilt the Stupa of Sanchi ?

- (a) Satavahana
- (b) Shunga
- (c) Option (a) and (b)
- (d) None of the above

खालीलपैकी कोणत्या घराण्याने सांचीच्या स्तुपाची पुनर्बांधणी केली ?

- (a) सातवाहन
- (b) शुंग
- (c) पर्याय (a) आणि (b)
- (d) वरीलपैकी नाही

(Theory)

2. Give an account of the religious policy of Great Ashoka. 10

सम्राट अशोकाच्या धार्मिक धोरणाचा आढावा घ्या.

Or

(किंवा)

Write an essay on the administration of Satavahana.

सातवाहन प्रशासनावर निबंध लिहा.

3. Describe the achievements of Chandragupta II (Vikramaditya). 10

चंद्रगुप्त II (विक्रमादित्य)च्या कामगिरीचे वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Write an essay on the career of Harshavardhana.

हर्षवर्धनाच्या कारकिर्दीवर निबंध लिहा.

4. Write short notes on any two : 10

(i) Administration of Maurya

(ii) Ajintha Caves

(iii) Stupa of Sanchi

(iv) Harisen.

WT

(10)

P—14/15—2015

कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) मौर्य प्रशासन
- (ii) अजिंठा लेणी
- (iii) सांचीचा स्तूप
- (iv) हरिषेण.

OR

(किंवा)

[History of Indian Culture (Upto 647 A.D.)]

(MCQ)

1. Multiple Choice Questions (MCQs) : 10

बहुपर्यायी प्रश्न :

- (i) In marriage, women get present by her father is called
- (a) Badhubhet
- (b) Kanyadan
- (c) Kanyadhan
- (d) Streedhan

विवाह प्रसंगी स्त्रीला वधुपित्याकडून मिळालेल्या भेटवस्तूस असे म्हणत.

- (a) बधुभेट
- (b) कन्यादान
- (c) कन्याधन
- (d) स्त्रीधन

(ii) The word 'Jain' is derived from

- (a) Jin
- (b) Jain
- (c) Jan
- (d) None of the above

'जैन' या शब्दाची व्युत्पत्ती या शब्दापासून झाली.

- (a) जिन
- (b) जैन
- (c) जन
- (d) वरीलपैकी नाही

(iii) What is Jain Pravartak called ?

- (a) Margdarshak
- (b) Preshit
- (c) Tirthankar
- (d) Founder

जैन धर्माच्या प्रवर्तकांना काय म्हणतात ?

- (a) मार्गदर्शक
- (b) प्रेषीत
- (c) तिर्थकर
- (d) संस्थापक

(iv) Principles of Gautam Buddha collected in three types are called

- (a) Agam Granth
- (b) Tripitak
- (c) Purangranth
- (d) Smritigranth

गौतम बुद्धाच्या वचनांचे तीन भागात संकलन झाले त्याला
म्हणतात.

- (a) आगमग्रंथ
 - (b) त्रिपीटक
 - (c) पुराणग्रंथ
 - (d) स्मृतीग्रंथ
- (v) Shiva Upasaka is called
- (a) Vaishnav
 - (b) Bhagavat
 - (c) Mahanubhav
 - (d) Shaiva

शिवाच्या उपासकांना पंथीय असे म्हणतात.

- (a) वैष्णव
- (b) भागवत
- (c) महानुभाव
- (d) शैव

(vi) Which Ashram is related to education ?

- (a) Brahmacharya
- (b) Grihasthashram
- (c) Vanprasthashram
- (d) Sanyasashram

आश्रम व्यवस्थेतील कोणता आश्रम शिक्षणारी संबंधीत आहे ?

- (a) ब्रह्मचर्य
- (b) गृहस्थाश्रम
- (c) वानप्रस्थाश्रम
- (d) संन्यासाश्रम

(vii) Where is the Gupta period "Dashavatar" temple ?

- (a) Tigaon
- (b) Devgarh
- (c) Pattodakal
- (d) Aihole

गुप्तकालीन 'दशावतार' मंदिर कोणत्या ठिकाणी आहे ?

- (a) तिगाव
- (b) देवगढ
- (c) पट्टोदकल
- (d) एहोल

(viii) Which of the following is ancient architectural art in India ?

- (a) Caves
- (b) Temples
- (c) Sculpture
- (d) None of the above

भारतातील सर्वात जुनी स्थापत्यकला कोणती ?

- (a) लेणी
- (b) मंदीर
- (c) मुर्ती
- (d) वरीलपैकी नाही

(ix) is famous at Karle.

- (a) Temple
- (b) Stupa
- (c) Dargah
- (d) Sculpture

कार्ले येथील भव्य प्रसिद्ध आहे.

- (a) मंदिर
- (b) स्तूप
- (c) दरगाह
- (d) मुर्ती

(x) What is marriage ? .

- (a) Sanskar
- (b) Ashramvyavastha
- (c) Varnavyavastha
- (d) None of the above

विवाह हा काय आहे ?

- (a) संस्कार
- (b) आश्रमव्यवस्था
- (c) वर्णव्यवस्था
- (d) वरीलपैकी नाही

(Theory)

2. Describe the social condition of women in ancient India. 10

प्राचीन भारतातील स्त्रियांची सामाजिक परिस्थिती वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Explain what did emperor Ashoka do to increase the propaganda of

Buddha religion ?

सम्राट अशोकाच्या बौद्धधर्म प्रसाराची कामगिरी स्पष्ट करा.

WT

(18)

P-14/15-2015

3. Explain the motives and aims of education in ancient India. 10

प्राचीन भारतातील शिक्षणाची ध्येये व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Describe the speciality of the architecture of Chalukyas of Badami temples.

बदामीच्या चालुक्यकालीन मंदिर स्थापत्याची वैशिष्ट्ये वर्णन करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Sati tradition
- (ii) Mahavir Vardhaman
- (iii) Nalanda University
- (iv) Types of marriage.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) सती प्रथा
- (ii) महावीर वर्धमान
- (iii) नालंदा विद्यापीठ
- (iv) विवाह पद्धती.

This question paper contains 16+3 printed pages]

P—36/37—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

HISTORY

Paper IV

[History of India (648—1526 A.D.)]

Or

[History of South India (Upto 1318 A.D.)]

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 18-11-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

[History of India (648—1526 A.D.)]

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) First half an hour is for MCQs.

(iv) Negative marking for wrong answer is applicable (only for MCQs) .

(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) पहीला अर्धातास बहुपर्यायी प्रश्नासाठी असेल.

(iv) चुकीच्या प्रश्नांना नकारात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

P.T.O.

MCQ

1. Attempt the following Multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

- (i) Who established the Organisation Chalisgani Slave ?

- (a) Balban
- (b) Iltutmish
- (c) Sikandar Lodi
- (d) Alauddin Khilji

चालीसगणी गुलामाच्या संघाची स्थापना कोणी केली ?

- (a) बल्बन
- (b) इलतुतमीश
- (c) सिंकदर लोदी
- (d) अलाउद्दीन खिलजी

- (ii) Who wrote the 'Tarikh-ul-Hind' ?

- (a) Kalidas
- (b) Alberuni
- (c) Babar
- (d) Khafi Khan

‘तारीख-उल-हिन्द’ हा ग्रंथ कोणी लिहीला ?

- (a) कालीदास
- (b) अल्बेरूनी
- (c) बाबर
- (d) खाफीखान

(iii) Where was main battle between Ibrahim Lodi and Babar fought ?

- (a) Delhi
- (b) Bengal
- (c) Khanuwa
- (d) Panipat

इब्राहीम लोदी व बाबर यांच्यात कोठे प्रमुख लढाई झाली ?

- (a) दिल्ली
- (b) बंगाल
- (c) खानुवा
- (d) पाणीपत

(iv) When was Second Battle of Tarai fought ?

(a) 1181 A.D.

(b) 1182 A.D.

(c) 1191 A.D.

(d) 1192 A.D.

तराईनचे दुसरे युद्ध केव्हा झाले ?

(a) 1181 A.D.

(b) 1182 A.D.

(c) 1191 A.D.

(d) 1192 A.D.

(v) Who established the Lodi Dynasty ?

(a) Bahlol Lodi

(b) Ibrahim Lodi

(c) Khijrakhan

(d) Kasim

लोदी घराण्याची स्थापना कोणी केली ?

- (a) बहलोल लोदी
- (b) इब्राहीम लोदी
- (c) खीज़खान
- (d) कासिम

(vi) What was the duty of 'Diwan-e-Kaja' ?

- (a) Military management
- (b) Judicial management
- (c) Market management
- (d) Agriculture management

'दिवाण-ए-काज़ा' हा विभाग कोणते काम करित असे ?

- (a) सैन्य व्यवस्थापन
- (b) न्याय व्यवस्थापन
- (c) बाजार व्यवस्थापन
- (d) कृषि व्यवस्थापन

(vii) Who is the author of 'Tajul Masir' ?

- (a) Amir Khusro
- (b) Hasan Nizami
- (c) Minhaj-ul-Siraj
- (d) Alberuni

'ताजुल मासिर' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे ?

- (a) अमिर खुसरो
- (b) हसन निझामी
- (c) मिन्हाज-उल-सिराज
- (d) अल्बेरूनी

(viii) Which Muslim sultan first invaded the Devgiri fort ?

- (a) Alauddin Khilji
- (b) Mohammed Ghazni
- (c) Mohammed Ghori
- (d) Ibrahim Lodi

कोणत्या मुस्लीम सुलतानाने देवगीरी किल्लावर पहीले आक्रमण केले ?

- (a) अलाउद्दीन खिलजी
- (b) महंमद गझनी
- (c) महंमद घोरी
- (d) इब्राहीम लोदी

(ix) Find odd of the following :

- (a) Qutbuddin Aibak
- (b) Alauddin Khilji
- (c) Mohammed Tughluq
- (d) Babar

खालील विसंगती ओळखा :

- (a) कुतबुद्दीन ऐबक
- (b) अलाउद्दीन खिलजी
- (c) महंमद तुघलक
- (d) बाबर

(x) Who was elected as a representative in India by Mohammed Ghori ?

(a) Mohammed Ghazni

(b) Alauddin Khalji

(c) Qutbuddin Aibak

(d) Kubecha

महंमद घोरीने भारतात प्रतिनीधी म्हणून कोणावी निवड केली ?

(a) महंमद गझनी

(b) अलाउद्दीन खिलजी

(c) कुतबुद्दीन ऐबक

(d) कुबेचा

Theory

2. Write the archaeological sources of Indian History during 648—1526.

10

इ.स. 648—1526 या कालखंडातील भारतीय इतिहासाची भौतिक साधने लिहा.

Or

(किंवा)

Describe the invades of Mohammed Ghazni on India.

महंमद गझनीच्या भारतावरील स्वाऱ्यांचे वर्णन करा.

3. Describe in brief the achievements of Balban. 10

बल्लबनच्या कामगीरीचे थोडक्यात वर्णन करा.

Or

(किंवा)

Give information the central administration of Sultanate period.

सुलतान काळातील केंद्रीय प्रशासनाची माहिती लिहा.

4. Write short notes on any two : 10

(a) Md. Ghori

(b) Tabkat-a-Nasiri

(c) Tughlakabad

(d) Qutbuddin Aibak.

P.T.O.

कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (a) महंमद घोरी
- (b) तबकात-ए-नासीरी
- (c) तुघलकाबाद
- (d) कुतबुद्दीन ऐबक.

OR

(किंवा)

[History of South India (Upto 1318 A.D.)]

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) First half an hour is for MCQs.

(iv) Negative marking for wrong answer is applicable (only for MCQs) .

(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) पहीला अर्धातास बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी असेल.

(iv) चुकीच्या प्रश्नांना नकारात्मक गुण आहेत (केवळ बहुपर्यायी प्रश्नांसाठी).

MCQ

1. Attempt the following Multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

- (i) title was belonged to Someshwar-I of Chalukya Dynasty.

(a) Trylokyamalla

(b) Trylokyakamal

(c) Adimall

(d) Mahabal

चालुक्य घराण्यातील सोमेश्वर पहिला याने पदवी धारण केली होती.

(a) त्रैलोक्यमल्ल

(b) त्रैलोक्यकमल

(c) आदिमल

(d) महाबल

(ii) Which was the first capital of the Chalukya Dynasty of Kalyani ?

- (a) Badami
- (b) Kalyani
- (c) Paithan
- (d) None of the above

कल्याणीच्या चालुक्यांची पहिली राजधानी कोठे होती ?

- (a) बदामी
- (b) कल्याणी
- (c) पैठण
- (d) वरीलपैकी नाही

(iii) Which of the following kings was last king of Kakatiy Dynasty.?

- (a) Prol—II
- (b) Ganpati
- (c) Prataprudra
- (d) Rudramba

काकतीय राजघराण्यातील शेवटचा राजा कोण होता ?

- (a) प्रोल-दुसरा
- (b) गणपती
- (c) प्रतापरुद्र
- (d) रुद्राम्बा

(iv) was the last Hindu Dynasty of South India.

- (a) Chola
- (b) Pallava
- (c) Satavahana
- (d) Yadav

..... हे दक्षिण भारतातील शेवटचे हिंदु राजघराणे होते.

- (a) चोल
- (b) पल्लव
- (c) सातवाहन
- (d) यादव

(v) was one of the political dynasties of South India.

(a) Pallava

(b) Vardhan

(c) Maurya

(d) Gupta

दक्षिण भारतातील हे एक प्रमुख राजघराणे होते.

(a) पल्लव

(b) वर्धन

(c) मौर्य

(d) गुप्त

(vi) title was belonged to Narsimhavarman—I of Pallava dynasty ?

(a) Samrat

(b) Virat

(c) Mahamalla

(d) None of the above

पल्लव घराण्यातील नरसिंहवर्मन पहिला याने पदवी
धारण केली होती.

- (a) सम्राट
- (b) विराट
- (c) महामल्ल
- (d) वरीलपैकी नाही

(vii) Find odd in the following :

- (a) Nandivarman
- (b) Narsimhavarman
- (c) Kaniska
- (d) Dantivarman

खालीलपैकी विसंगत शोधा :

- (a) नंदिवर्मन
- (b) नरसिंहवर्मन
- (c) कनिष्क
- (d) दन्तीवर्मन

(viii) Chola Kingdom is located near city today.

(a) Mumbai

(b) Patna

(c) Chennai

(d) Paithan

चोलांचे राज्य सध्याच्या शहराजवळ होते.

(a) मुंबई

(b) पाटना

(c) चेन्नई

(d) पैठण

(ix) Which of the following talukas of Nanded district covers

Raheer ?

(a) Kandhar

(b) Degloor

(c) Biloli

(d) Dharmabad

नांदेड जिल्ह्यातील कोणत्या तालुक्यात 'राहेर' आहे ?

(a) कंधार

(b) देगलूर

(c) बिलोली

(d) धर्माबाद

(x) In whose reign are the temples of Hottal created ?

(a) Rashtrakut

(b) Chalukya

(c) Satavahana

(d) Yadava

होट्टल येथील मंदिरे कोणत्या राजवटीत उभारण्यात आली ?

(a) राष्ट्रकूट

(b) चालुक्य

(c) सातवाहन

(d) यादव

Theory

2. Explain achievement of Chalukya king Vikramaditya-II ? 10

चालुक्य राजा विक्रमादित्य द्वितीयची कामगिरी स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

State the causes of Decline of Yadava power.

यादव सत्तेच्या ऱ्हासाची कारणे सांगा.

3. State in brief political history of Pallava Dynasty. 10

पल्लव घराण्याचा राजकीय इतिहास थोडक्यात सांगा.

Or

(किंवा)

State social and economic condition of Chola Age.

चोल कालीन सामाजिक व आर्थिक परिस्थिती सांगा.

4. Write short answers of any two of the following : 10

(a) Queen Rudrambadevi

- (b) Hottal Temple
- (c) Explain Administration of Pallava
- (d) Mahabalipuram.

खालीलपैकी कोणतेही दोनवर संक्षिप्त उत्तरे लिहा :

- (a) राणी रुद्राम्बा देवी
- (b) होट्टल मंदिर
- (c) चोलांचे प्रशासन स्पष्ट करा
- (d) महाबलीपूरम.

This question paper contains 8+2 printed pages]

P—255—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

ECONOMICS

Paper III

(Micro Economics)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 17-11-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks for multiple choice questions.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) बहुपर्यायी प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरांना ऋणात्मक गुण आहेत.

P.T.O.

MCQ

1. Attempt the following multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

- (i) Monopoly is the type of Market Structure.

(a) Competition

(b) Extension

(c) Goods

(d) Period

मक्तेदारी हा बाजारपेठेचा प्रकार आहे.

(a) स्पर्धा

(b) विस्तार

(c) वस्तु

(d) काळ

- (ii) The concept of 'Quasi Rent' is explained by

(a) Ricardo

(b) Malthus

(c) Marshall

(d) Keynes

'आभास खंड' ही संकल्पना यांनी मांडली.

- (a) रीकार्डो
- (b) माल्थस
- (c) मार्शल
- (d) केन्स

(iii) Human development indicators depended on
Economist's Welfare Economics.

- (a) Pigou
- (b) Amartya Sen
- (c) Pareto
- (d) Bergson

मानव विकास निर्देशांक यांच्या कल्याणाच्या
अर्थशास्त्रावर आधारित आहे.

- (a) पिंगू
- (b) अमर्त्य सेन
- (c) पॅराटो
- (d) बर्गसन

(iv) Which of the following statements is *wrong* ?

- (a) Rent is related to land
- (b) Wage is related to labour
- (c) Interest is related to capital
- (d) Profit is not related to organizer

खालीलपैकी कोणते विधान चूक आहे ?

- (a) खंड हा जमिनीशी संबंधित आहे
- (b) मजूरी ही श्रमाशी संबंधित आहे
- (c) व्याज हे भांडवलाशी संबंधित आहे
- (d) नफा हा संयोजकाशी संबंधित नाही

(v) In perfect competition, the number of consumers and sellers

is

- (a) One
- (b) Two
- (c) Limited
- (d) Unlimited

पूर्णस्पर्धेत ग्राहक व विक्रेत्यांची संख्या असते.

- (a) एक
- (b) दोन
- (c) मर्यादित
- (d) अमर्यादित

(vi) Who has explained this definition, "Welfare Economics is the normative study" ?

- (a) Little
- (b) Kaldor
- (c) Pareto
- (d) Pigou

“कल्याणकारी अर्थशास्त्र म्हणजे आदर्शवादी अध्ययन होय” ही व्याख्या कोणाची ?

- (a) लिटल
- (b) कॅल्डोर
- (c) पॅराटो
- (d) पिगू

(vii) Selling cost is the characteristic of

- (a) Perfect Competition
- (b) Monopoly
- (c) Monopolistic Competition
- (d) Duopoly

विक्रीखर्च वैशिष्ट्ये आहे.

- (a) पूर्णस्पर्धेचे
- (b) मक्तेदारीचे
- (c) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेचे
- (d) द्वयाधिकारचे

(viii) In short period the supply of labour is

- (a) Elastic
- (b) Inelastic
- (c) Stable
- (d) None of the above

अल्पकाळात श्रमाचा पुरवठा असतो.

- (a) लवचिक
- (b) अलवचिक
- (c) स्थिर
- (d) वरीलपैकी नाही

(ix) has explained the idea of 'Group'.

- (a) Mrs. Joan Robinson
- (b) J.M. Keynes
- (c) Prof. Chamberlin
- (d) Nutt Wicksell

'समूहाची कल्पना' यांनी मांडली.

- (a) सौ. जोन रॉबिन्सन
- (b) जे.एम. केन्स
- (c) प्रा. चेंबरलीन
- (d) नट विकसेल

(x) The factor pricing is equal to

(a) Marginal productivity

(b) Average productivity

(c) Total productivity

(d) All of the above

उत्पादन घटकांचा मोबदला हा बरोबर असतो.

(a) सिमांत उत्पादकता

(b) सरासरी उत्पादकता

(c) एकूण उत्पादकता

(d) वरीलपैकी सर्व

Theory

2. Explain the characteristics of 'Perfect Competition'.

पूर्ण स्पर्धेचे वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Criticise the Marginal Productivity Theory of Distribution.

वितरणाचा सिमांत उत्पादकता सिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

3. Explain the Ricardian theory of Rent.

रीकार्डोचा खंड सिद्धांत स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Explain the thoughts of Pigou on Economic Welfare.

पिगू यांचे आर्थिक कल्याणविषयीचे विचार स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

(i) Product differentiation

(ii) Collective Bargaining

(iii) Social Welfare Function

(iv) Risk bearing theory of profit.

1.

40

price

T.O.

P.T.O.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (i) वस्तुभेद
- (ii) सामुहिक सौदाशक्ती
- (iii) सामाजिक कल्याण फलन
- (iv) नफ्याचा धोका पत्करण्याचा सिद्धांत.

This question paper contains 16+4 printed pages]

P—291/292—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2015

ECONOMICS

Paper IV

(Economy of Maharashtra)

Or

(Agricultural Economics)

(MCQ + Theory)

(Monday, 7-12-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—10+30=40

(Economy of Maharashtra)

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

P.T.O.

MCQ

1. Attempt the following multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

- (i) According to census of 2011 population of Maharashtra was

- (a) 6.28 crores
- (b) 7.89 crores
- (c) 11.23 crores
- (d) 10.50 crores

2011च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची लोकसंख्या
होती.

- (a) 6.28 कोटी
- (b) 7.89 कोटी
- (c) 11.23 कोटी
- (d) 10.50 कोटी

- (ii) Under the land reforms programme which of the following reforms are necessary ?

- (a) Technical reforms
- (b) Institutional reforms
- (c) Both (a) and (b)
- (d) None of the above

भूमी सुधारणा कार्यक्रमांतर्गत पुढीलपैकी कोणत्या सुधारणा होणे आवश्यक आहे ?

- (a) तांत्रिक सुधारणा
- (b) संस्थात्मक सुधारणा
- (c) दोन्ही (a) आणि (b)
- (d) वरीलपैकी नाही

(iii) Which period was second road development plan ?

- (a) 1981 to 2001
- (b) 1961 to 1981
- (c) 1971 to 1981
- (d) 1986 to 2006

दुसऱ्या रस्तेविकास योजनेचा कालावधी कोणता ?

- (a) 1981 ते 2001
- (b) 1961 ते 1981
- (c) 1971 ते 1981
- (d) 1986 ते 2006

(iv) In Maharashtra, 'Maharashtra State Finance Corporation' was established on

- (a) 1st April, 1961
- (b) 1st April, 1962
- (c) 1st April, 1963
- (d) 1st April, 1964

महाराष्ट्रातील, 'महाराष्ट्र राज्य वित्त महामंडळाची' स्थापना वर्षी झाली.

- (a) 1 एप्रिल, 1961
- (b) 1 एप्रिल, 1962
- (c) 1 एप्रिल, 1963
- (d) 1 एप्रिल, 1964

(v) Identify the* odd option from the following :

- (a) M.S.F.C.
- (b) M.I.D.C.
- (c) S.I.C.O.M.
- (d) G.T.C.

खालीलपैकी विसंगत पर्याय ओळखा :

- (a) एम.एस.एफ.सी.
- (b) एम.आय.डी.सी.
- (c) एस.आय.सी.ओ.एम.
- (d) जी.टी.सी.

- (vi) Match Group 'A' with Group 'B' and select the *correct* answer from the codes given below :

Group 'A'		Group 'B'	
(A)	Growth of population	(I)	Health and Education
(B)	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme	(II)	High Birth Rate
(C)	Green Revolution	(III)	Increasing of Employment
(D)	Growth of efficiency	(IV)	Increasing of agricultural productivity

Codes :

	(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(I)	(III)	(II)	(IV)
(b)	(IV)	(II)	(III)	(I)
(c)	(III)	(IV)	(I)	(II)
(d)	(II)	(III)	(IV)	(I)

यादी 'अ' व यादी 'ब' मधील योग्य जोड्या जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांका मधुन योग्य उत्तराची निवड करा :

यादी 'अ'		यादी 'ब'	
(A)	लोकसंख्या वाढ	(I)	आरोग्य आणि शिक्षण
(B)	म. गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना	(II)	उच्च जन्मदर
(C)	हरित क्रांती	(III)	रोजगार निर्मिती
(D)	कार्यक्षमतेत वाढ	(IV)	कृषी उत्पादकतेत वाढ

संकेतांक :

	(A)	(B)	(C)	(D)
(a)	(I)	(III)	(II)	(IV)
(b)	(IV)	(II)	(III)	(I)
(c)	(III)	(IV)	(I)	(II)
(d)	(II)	(III)	(IV)	(I)

(vii) Which is the odd option from the following ?

- (a) Railway Transport
- (b) Road Transport
- (c) Air Transport
- (d) Goods Transport

खालीलपैकी कोणता पर्याय विसंगत आहे ?

- (a) रेल्वे वाहतुक
- (b) रस्ते वाहतुक
- (c) हवाई वाहतुक
- (d) वस्तु वाहतुक

(viii) Which factor is *not* responsible for agricultural productivity ?

- (a) Agricultural Research
- (b) Transportation
- (c) Irrigation
- (d) Fragmentation

शेतीच्या उत्पादकतेला कोणता घटक जबाबदार नाही ?

- (a) कृषी संशोधन
- (b) दळणवळण
- (c) सिंचन
- (d) तुकडीकरण

(ix) Which of the following reasons is *not* the migration of rural population in Maharashtra ?

- (a) Education
- (b) Trade
- (c) Employment
- (d) Entertainment

महाराष्ट्रातील ग्रामीण लोकसंख्येच्या स्थलांतराचे खालील कारण नाही ?

- (a) शिक्षण
- (b) व्यापार
- (c) रोजगार
- (d) करमणुक

(x) Which of the following statements is *wrong* ?

- (a) All the parts of a country become green due to Green Revolution
- (b) Food grain production is increased due to Green Revolution
- (c) Modernization of agriculture is done due to Green Revolution
- (d) Country becomes self-sufficient for good grains due to Green Revolution

खालीलपैकी चुकीचे विधान कोणते ?

- (a) हरीत क्रांतीमुळे देशातील सर्व भाग हरित झाला
- (b) हरीत क्रांतीमुळे अन्नधान्याच्या उत्पादनात वाढ झाली
- (c) हरीत क्रांतीमुळे शेतीचे आधुनिकीकरण घडून आले
- (d) हरीत क्रांतीमुळे देश अन्नधान्याच्या बाबतीत स्वयंपूर्ण झाला

Theory

2. Explain the demographic main features of Maharashtra.

10

महाराष्ट्राच्या लोकसंख्येची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

What are the causes of Low Productivity of Agriculture in Maharashtra ?

महाराष्ट्रातील शेतीच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे कोणती ?

3. Discuss the problems of Small Scale Industries in Maharashtra. 10

महाराष्ट्रातील लघुउद्योगांच्या समस्यांची चर्चा करा.

Or

(किंवा)

State the problems in generation of electricity in Maharashtra.

महाराष्ट्रातील वीज निर्मिती मधील समस्या सांगा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(a) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme

(b) Self-help groups in Maharashtra

(c) MSFC

(d) Railway Transport.

P.T.O.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (a) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना
- (b) महाराष्ट्रातील स्वयंसहाय्यता बचत गट
- (c) एम.एस.एफ.सी.
- (d) रेल्वे वाहतुक.

OR

(किंवा)

(Agricultural Economics)

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरासाठी नकारात्मक गुण आहेत.

MCQ

1. Attempt the following multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(i) What is benefit of maximum Land Holding Act ?

- (a) Complete desire of land holding
- (b) Equilibrium in agri-production
- (c) Increase in employment
- (d) All of the above

कमाल जमिन धारण कायद्याचा फायदा म्हणजे काय ?

- (a) जमिन धारणेच्या इच्छेची पूर्तता
- (b) कृषि उत्पन्नामध्ये समानता
- (c) रोजगारात वाढ
- (d) वरीलपैकी सर्व

(ii) is a non-institutional source of Agricultural Finance.

- (a) Merchant
- (b) Co-operative Bank
- (c) Commercial Bank
- (d) Regional Rural Bank

..... हे कृषि वित्तपूरवठ्याचे असंघटीत साधन आहे.

- (a) व्यापारी
- (b) सहकारी बँक
- (c) व्यापारी बँक
- (d) प्रादेशीक ग्रामीण बँक

(iii) In which year was NABARD established ?

- (a) 12th July, 1982
- (b) 12th July, 1882
- (c) 12th July, 1782
- (d) 12th June, 1982

NABARD ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?

(a) 12 जुलै, 1982

(b) 12 जुलै, 1882

(c) 12 जुलै, 1782

(d) 12 जून, 1982

(iv) In which year was WTO established ?

(a) 1st January, 1994

(b) 1st January, 1995

(c) 1st January, 1996

(d) 1st January, 1997

WTO ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?

(a) 1 जानेवारी, 1994

(b) 1 जानेवारी, 1995

(c) 1 जानेवारी, 1996

(d) 1 जानेवारी, 1997

(v) Which of the following objectives of commission for agricultural cost and prices ?

(a) Stability of agricultural prices

(b) To determinate maximum prices for the farmers

(c) Both (a) and (b)

(d) None of the above

कृषि खर्च आणि मूल्य आयोगाचे खालीलपैकी कोणते उद्देश आहेत ?

(a) कृषि मूल्य स्थिरीकरण करणे

(b) शेतकऱ्यांसाठी महत्तम मूल्य निश्चित करणे

(c) दोन्ही (a) आणि (b)

(d) वरीलपैकी एकही नाही

- (vi) Match List 'I' with List 'II' and select the *correct* answer from the codes given below :

List I	List II
(A) Globalization	(I) 1985
(B) Commission for Agricultural cost and prices	(II) 1969
(C) Agricultural price policy	(III) 1991
(D) Lead Bank	(IV) 1965

Codes :

- (A) (B) (C) (D)
 (a) (III) (I) (IV) (II)
 (b) (IV) (III) (II) (I)
 (c) (II) (III) (I) (IV)
 (d) (I) (IV) (III) (II)

यादी I व यादी II मधील योग्य जोड्या जुळवून खाली दिलेल्या संकेतांका-मधून योग्य उत्तराची निवड करा :

यादी I	यादी II
(A) जागतिकीकरण	(I) 1985
(B) कृषि खर्च आणि मूल्य आयोग	(II) 1969
(C) कृषि मूल्य धोरण	(III) 1991
(D) अग्रणी बँक	(IV) 1965

संकेतांक :

- (A) (B) (C) (D)
 (a) (III) (I) (IV) (II)
 (b) (IV) (III) (II) (I)
 (c) (II) (III) (I) (IV)
 (d) (I) (IV) (III) (II)

(vii) What type of finance is provided by Land Development Bank ?

- (a) Short term
- (b) Medium term
- (c) Long term
- (d) All of the above

भू-विकास बँकेकडून कोणत्या प्रकारचा अर्थपूरवठा केला जातो ?

- (a) अल्पमुदती
- (b) मध्यम मुदती
- (c) दीर्घ मुदती
- (d) वरीलपैकी सर्व

(viii) Which of the following is problem of Rural Labour ?

- (a) Low Wage Rate
- (b) Overload Work
- (c) Lack of Bargaining Power
- (d) All of the above

खालीलपैकी कोणती ग्रामीण श्रमिकांची समस्या आहे ?

- (a) वेतनाचा कमी दर
- (b) अति कामाचा ताण
- (c) कमी सौदा शक्ति
- (d) वरीलपैकी सर्व

(ix) After globalisation the rate of subsidies is in India.

- (a) Increasing
- (b) Decreasing
- (c) Constant
- (d) None of the above

भारतात जागतिकीकरणानंतर अनुदानाचा दर आहे.

- (a) वाढता
- (b) घटता
- (c) स्थिर
- (d) वरीलपैकी नाही

(x) The ratio of marginal farmers is in India.

- (a) Very low
- (b) Very high
- (c) Medium
- (d) None of the above

भारतात सीमांत शेतकऱ्याचे प्रमाण आहे.

- (a) खुप कमी
- (b) खुप जास्त
- (c) मध्यम
- (d) वरीलपैकी एकही नाही

Theory

2. Explain the problems of marginal and small farmers in India and suggest measures on it. 10

भारतातील सीमांत व लहान शेतकऱ्यांच्या समस्या स्पष्ट करून त्यावर उपाय सूचवा.

Or

(किंवा)

Explain the role of associated implements in Agricultural credit supply.

कृषि पतपूरवठ्यात संघटीत साधनांची भूमिका स्पष्ट करा.

3. Give the objectives of agricultural price policy in India. 10

भारतातील कृषि किंमत धोरणाची उद्दिष्टे लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the effects of Globalization on an Indian Agriculture.

जागतिकीकरणाचा भारतीय शेतीवर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(a) NABARD

(b) Peasant Farming

(c) Mobility of Rural Labour

(d) Primary Credit Co-operative Society.

P.T.O.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

- (a) नाबार्ड
- (b) वैयक्तिक शेती
- (c) ग्रामीण श्रमिकाची गतीशिलता
- (d) प्राथमिक सहकारी पतसंस्था.

This question paper contains 8+2 printed pages]

P—120—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

POLITICAL SCIENCE

Paper III

(Political Theory)

(MCQ + Theory)

(Monday, 26-10-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks.

(i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

P.T.O.

MCQ

1. Attempt the following multiple choice questions : 10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(i) The nature of right is

- (a) Natural
- (b) Unnatural
- (c) Distinctive
- (d) All of the above

हक्काचे स्वरूप आहे.

(a) नैसर्गिक

(b) अनैसर्गिक

(c) अस्वाभाविक

(d) वरील सर्व

(ii) For which of the Latin word is the term 'Liberty' derived ?

(a) Liber

(b) Liberties

(c) Civics

(d) Freedom

लॅटीन भाषेतील कोणत्या शब्दापासून 'लिबर्टी' हा शब्द अस्तित्वात आला ?

- (a) लिबर
- (b) लिबर्टीज
- (c) सिव्हिक्स
- (d) फ्रिडम

(iii) is related to Welfare State of Indian Constitution.

- (a) Fundamental Rights
- (b) Fundamental Duties
- (c) Directive Principle
- (d) Provision of Emergency

भारतीय संविधानातील कल्याणकारी राज्याशी संबंधित आहेत.

- (a) मूलभूत हक्क
- (b) मूलभूत कर्तव्य
- (c) मार्गदर्शक तत्वे
- (d) आणीबाणीची तरतूद

(iv) is final authority in democracy.

- (a) Parliament
- (b) Council of Ministers
- (c) Civil Servant
- (d) People

लोकशाही मध्ये अंतीम सत्ता यांच्याकडे असते.

- (a) संसद
- (b) मंत्रीमंडळ
- (c) सनदी नौकर
- (d) जनता

(v) Which of the following thinkers has been propounded the term 'Citizen' ?

- (a) Plato
- (b) Aristotle
- (c) Karl Marx
- (d) Hobbes

खालीलपैकी कोणत्या विचारवंतानी नागरिकत्वाचा विचार मांडला ?

- (a) प्लेटो
- (b) अॅरिस्टॉटल
- (c) कार्ल मार्क्स
- (d) हॉब्ज

(vi) Which of the political thinkers co-relates the term Justice of morality ?

- (a) Aristotle
- (b) Machiavelli
- (c) Karl Marx
- (d) Plato

कोणत्या राजकीय विचारवंतानी न्यायाचा संबंध नैतिकतेशी जोडला ?

- (a) अॅरिस्टॉटल
- (b) मॅकेव्हली
- (c) कार्ल मार्क्स
- (d) प्लेटो

(vii) Which of the following thinkers has supported the direct democracy ?

- (a) Rousseau
- (b) Locke
- (c) Hobbes
- (d) Marx

खालीलपैकी कोणत्या विचारवंताने प्रत्यक्ष लोकशाहीचे समर्थन केले ?

- (a) रूसो
- (b) लॉक
- (c) हॉब्स
- (d) मार्क्स

(viii) Which of the following is optional work of Welfare State ?

- (a) To organise education
- (b) To pay attention towards agriculture
- (c) Decentralisation of power
- (d) All of the above

खालीलपैकी कोणते कार्ये कल्याणकारी राज्याचे ऐच्छिक कार्य आहे ?

- (a) शिक्षणाची व्यवस्था करणे
 - (b) शेती विकासाकडे लक्ष देणे
 - (c) सत्तेचे विकेंद्रीकरण करणे
 - (d) वरील सर्व
- (ix) 'One Man, One Vote'—this doctrine is related to

- (a) Economic equality
- (b) Social equality
- (c) Political equality
- (d) Civil equality

'एक व्यक्ती, एक मत' ही सिद्धांत शी संबंधित आहे.

- (a) आर्थिक समता
- (b) सामाजिक समता
- (c) राजकीय समता
- (d) नागरी समता

(x) Recall means

(a) To challenge representative

(b) To give advice to representative

(c) To recall representative

(d) All of the above

प्रत्यावहन म्हणजे

(a) प्रतिनिधीना आवाहन करणे

(b) प्रतिनिधीना सल्ला देणे

(c) प्रतिनिधीना परत बोलावणे

(d) वरील सर्व

Theory

2. Discuss the Civil Rights.

10

नागरी हक्कावर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

Write the meaning and types of equality.

समतेचा अर्थ व प्रकार सांगा.

3. Explain the conditions for successful democracy. 10

लोकशाहीच्या यशाच्या अटी सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the meaning and nature of Welfare State.

कल्याणकारी राज्याचा अर्थ व स्वरूप स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

(i) Justice

(ii) Types of liberty

(iii) Citizenship

(iv) Characteristics of Democracy.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) न्याय
- (ii) स्वातंत्र्याचे प्रकार
- (iii) नागरिकत्व
- (iv) लोकशाहीचे वैशिष्ट्ये.

This question paper contains 8+2 printed pages]

P—144—2015

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

POLITICAL SCIENCE

Paper IV

(Government and Politics of Maharashtra)

(MCQ + Theory)

(Tuesday, 27-10-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answer will carry negative marks.

(iv) First half an hour is reserved for only MCQs.

(i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

(iv) पहिल्या अर्धातास एम.सी.क्यू. प्रश्नांसाठी राखीव राहिल.

P.T.O.

MCQ

1. Choose the correct answer :

10

योग्य पर्याय निवडा :

(i) The tenure of Gram Panchayat is

(a) 5 years

(b) 4 years

(c) 3 years

(d) 2 years

ग्रामपंचायतीचा कार्यकाल असतो.

(a) 5 वर्षे

(b) 4 वर्षे

(c) 3 वर्षे

(d) 2 वर्षे

(ii) In Maharashtra how many minimum and maximum members in

'Gram Panchayat' are there ?

(a) 11-23

(b) 13-21

(c) 9-15

(d) 7-17

महाराष्ट्रात ग्रामपंचायतीच्या सदस्यांची किमान आणि कमाल सदस्य संख्या किती असते ?

(a) 11-23

(b) 13-21

(c) 9-15

(d) 7-17

(iii) At present how many Municipal Corporations in Maharashtra are there ?

(a) 22

(b) 24

(c) 26

(d) 20

महाराष्ट्रात सध्या किती महानगरपालिका आहेत ?

(a) 22

(b) 24

(c) 26

(d) 20

(iv) At present the tenure of Municipal Council President is

- (a) 3 years
- (b) 2½ years
- (c) 4 years
- (d) 5 years

सध्या नगरपरिषद नगराध्यक्षाचा कार्यकाल आहे.

- (a) 3 वर्षे
- (b) 2½ वर्षे
- (c) 4 वर्षे
- (d) 5 वर्षे

(v) In which political party does Dr. Nilam Gorhe as an honourable leader ?

- (a) Shivsena
- (b) Maharashtra Navnirman Sena
- (c) Nationalist Congress Party
- (d) Shetkari Kamgar Paksha

डॉ. निलम गो-हे ह्या कोणत्या राजकीय पक्षाच्या मान्यवर नेत्या आहेत ?

- (a) शिवसेना
- (b) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना
- (c) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष
- (d) शेतकरी कामगार पक्ष

(vi) is not a political party in Maharashtra ?

- (a) Maharashtra Navnirman Sena
- (b) Shetkari Kamgar Paksha
- (c) Biju Janta Dal
- (d) Shivsena

..... हा महाराष्ट्रातील राजकीय पक्ष नाही.

- (a) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना
- (b) शेतकरी कामगार पक्ष
- (c) बिजू जनता दल
- (d) शिवसेना

(vii) is the most dominant caste in Maharashtra
Politics ?

- (a) Mali
- (b) Dhangar
- (c) Vanjari
- (d) Maratha

महाराष्ट्राच्या राजकारणात सर्वाधिक प्रभावशाली जात आहे.

- (a) माळी
- (b) धनगर
- (c) वंजारी
- (d) मराठा

(viii) Who is the present Election Commissioner of Maharashtra
State Election Commission ?

- (a) J.S. Saharia
- (b) Devram Choudhari
- (c) V.S. Sampath
- (d) Smt. Nila Satyanarayan

महाराष्ट्र राज्य निवडणूक आयोगाचे सध्याचे निवडणूक आयुक्त कोण ?

- (a) जे.एस. सहारिया
- (b) देवराम चौधरी
- (c) व्ही.एस. संपत
- (d) श्रीमती निला सत्यनारायण

(ix) Who presides over the Gram Panchayat Sabha ?

- (a) Talathi
- (b) Police Patil
- (c) Sarpanch
- (d) Gramsevak

ग्रामपंचायतीच्या सभेचे अध्यक्षस्थान कोण भूषवितो ?

- (a) तलाठी
- (b) पोलिस पाटील
- (c) सरपंच
- (d) ग्रामसेवक

(x) Who is the founder President of Nationalist Congress Party ?

(a) Ajit Pawar

(b) Sharad Pawar

(c) Tariq Anwar

(d) Jayant Patil

राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे संस्थापक अध्यक्ष कोण आहेत ?

(a) अजित पवार

(b) शरद पवार

(c) तारिक अन्वर

(d) जयंत पाटील

Theory

2. Write the power and functions of Zilla Parishad President.

10

जि.प. अध्यक्षाचे अधिकार आणि कार्य लिहा.

WT

(9)

P-144-2015

Or

(किंवा)

Explain the composition and functions of Panchayat Samiti.

पंचायत समितीची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.

3. State the policies and programmes of Shivsena in Maharashtra. 10

महाराष्ट्रातील शिवसेनेची ध्येयधोरणे आणि कार्यक्रम सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the power's and functions of Mayor.

महापौराचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Gramsevak

(ii) State Election Commission

P.T.O.

W

(x) Who is the founder President of Nationalist Congress Party ?

(a) Ajit Pawar

(b) Sharad Pawar

(c) Tariq Anwar

(d) Jayant Patil

राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाचे संस्थापक अध्यक्ष कोण आहेत ?

(a) अजित पवार

(b) शरद पवार

(c) तारिक अन्वर

(d) जयंत पाटील

Theory

2. Write the power and functions of Zilla Parishad President.

10

जि.प. अध्यक्षाचे अधिकार आणि कार्य लिहा.

WT

(9)

P-144-2015

Or

(किंवा)

Explain the composition and functions of Panchayat Samiti.

पंचायत समितीची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.

3. State the policies and programmes of Shivsena in Maharashtra. 10

महाराष्ट्रातील शिवसेनेची ध्येयधोरणे आणि कार्यक्रम सांगा.

Or

(किंवा)

Explain the power's and functions of Mayor.

महापौराचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.

4. Write short notes on (any two) :

10

(i) Gramsevak

(ii) State Election Commission

P.T.O.

(iii) Voting Behaviour—Factors

(iv) Republican Party.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

(i) ग्रामसेवक

(ii) राज्य निवडणुक आयोग

(iii) मतदान वर्तन—घटक

(iv) रिपब्लिकन पक्ष.

This question paper contains 4+1 printed pages]

P—165—2015

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2015

MARATHI

Paper III

(आधुनिक मराठी गद्यवाङ्मय)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 28-10-2015)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

MCQ

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा : 10

(i) नाना पाटील यांना प्रांत अधिकाऱ्याने नोकरीवरून सस्पेंड केले.

(a) ग्रामसेवकाच्या

(b) लिपीकाच्या

(c) पोलीस पाटलाच्या

(d) तलाठ्याच्या

P.T.O.

(ii) केशवराव जेधे व दिनकरराव जवळकर हे दोघेही आपण

आहोत असे अभिमानाने सांगत असत.

(a) संपादक

(b) सत्यशोधक

(c) संशोधक

(d) लेखक

(iii) दिल्लीतल्या एका रस्त्याचें लौकिकांतलें नांवच मुळीं 'बाजारे हुस्न'

..... बाजारपेठ असे आहे.

(a) सौंदर्याची

(b) सोन्याची

(c) चांदीची

(d) कपड्याची

(iv) यांनी अमेरिकेसोबत जगप्रसिद्ध अणुकरार केला.

(a) इंदिरा गांधी

(b) व्ही.पी. सिंग

(c) डॉ. मनमोहनसिंग

(d) नरेंद्र मोदी

(v) प्रकाश संत यांनी 'पान' या ललित लेखातून आठवणी सांगितल्या आहेत.

- (a) तरुणपणातील
- (b) बालपणातील
- (c) म्हातारपणातील
- (d) वरीलपैकी नाही

(vi) चंद्रकुमार नलगे यांच्या 'हरवलेल्या सावल्या' हा ललित लेख या संग्रहातून घेतला आहे.

- (a) झुंझरूक
- (b) गावाकडची माती
- (c) चंद्रबनातल्या सावल्या
- (d) वरीलपैकी नाही

(vii) चांदणी चौकाच्या रस्त्याच्या मध्यभागांतून पूर्वी वाहत होता म्हणतात.

- (a) नदी
- (b) ओढा
- (c) नाल
- (d) कालवा

(viii) जपानची आघाडीची कारनिर्मितीची कंपनी 'माजदा' हिरोशिमा शहराची असून '.....' नागोया शहराची आहे.

- (a) सोनी
- (b) अँटलस
- (c) टोयोटा
- (d) बजाज

(ix) एकाच वेळी एकरो अकरा लोकांनी माझे डोळे झाकले तरी त्यांतले चे हात मी केव्हाही ओळखून दाखवेन.

- (a) सुशी
- (b) सुमी
- (c) सुजी
- (d) सुली

(x) 'घुबडाच्या ढोलीत टाकली की, तिचं ते सोनं करतं'.

- (a) गारगोटी
- (b) माती
- (c) वीट
- (d) चुनखडी

Theory

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) सत्तेचा लोकहितार्थ वापर यशवंतरावांनी कसा केला ते लिहा.
- (ii) “बांधकाम व्यवसायातील बी.जी. शिर्के यांचे कार्य दीपस्तंभासारखे आहे.” सोदाहरण स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) ‘लाल ता-याकडे’ या वेच्यातील लेखकाचे अनुभव तुमच्या शब्दांत सांगा.
- (ii) “कलेचे माहेर या पाठवून रशियन संस्कृती व शिस्तप्रियता यांचे दर्शन घडते.” स्पष्ट करा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) फादर दिब्रिटो यांनी नजरेचा महिमा कसा सांगितला आहे ते सांगा.
- (ii) अनिल अवचट यांनी ‘वंशाचा दिवा’ या ललित लेखात स्त्रीयांचे दुःख कसे रेखाटले आहे ? ते सांगा.